

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De virtute, quid sit, & quid actus eius. A

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

*In princip.
Ibi dem con-
tinuo.*

bona sunt. Itē virtutibus nemo male vtitur. Ca-
teris autem bonis, id est, mediis & minimis, non
solum bene, sed etiam male quisque vti potest: &
ideo virtute nemo male vtitur, quia opus virtu-
tis, est bonus vsus istorum quibus etiam non be-
ne vti possimus. Nemo autem bene vtendo, male
vtitur. nō solum autem magna, sed etiam media,
& minima bona esse premitur bonitas Dei. Ecce ha-
be tria genera bonorum distincta.

In quibus bonis sit liberum arbitrium.

Cap. 2. in fi.

Quæritur autem in quibus bonis cōtineatur li-
berum arbitrium. De hoc Aug. in primo li. retract.
ita ait, in mediis quidem bonis inuenitur libe-
rum voluntatis arbitrium, quia & malè illo vti
possumus: sed tamen tale est, vt sine illo rectè vi-
uere nequeamus. Bonus autem vsus eius, iam vir-
tus est: quæ in magnis reperitur bonis, quibus ma-
le vti nullus potest. Et quia bona, & magna, & me-
dia, & minima ex Deo sunt: sequitur vt ex Deo sit
etiam bonus vsus liberæ voluntatis, qui virtus est,
& in magnis numeratur bonis. Attende diligen-
ter quæ dicta sunt, & confer in vnum. sic enim a-
perietur quod supra quærebatur. Dixit equidem
opus virtutis esse bonum vsum illorum bono-
rum, quibus etiam non bene vti possumus, id est,
mediorum: in quibus posuit liberum arbitrium,
cuius quoque bonum vsum dixit esse virtutem.
Quæ si est, non est ergo opus virtutis, quod supra
dicit: quia aliud est virtus, aliud opus eius.

DE VIRTUTE QUID SIT, ET QUID
sit actus eius.

DISTINCT. XXVII.

*De compa-
ratione gra-
tia ad vir-
tutem.*

Hic videndum est quid sit virtus, & quid sit a-
ctus vel opus eius: Virtus est (vt ait August.)
bona qualitas mentis, qua recte viuatur, & qua
nullus male vtitur: quam Deus solus in homine
ope-

operatur. Ideoq; opus Dei tantum est, sicut de virtute iustitiæ Augu. docet super illum locum psalmi, Feci iudicium & iustitiam: ita dicens. Iustitia magna virtus animi est, quam non facit in homine nisi Deus: Ideoq; cum ait propheta ex persona Ecclesiæ, Feci iustitiam: non ipsam virtutem, quã non facit homo, sed opus ei⁹ intelligi voluit: Ecce aperte insinuatur hic, quod iustitia in homine nõ est opus hominis, sed Dei: quod & de aliis virtutibus itidem intelligendum est.

De fide itidem dicit, quod non est ex homine, sed ex Deo tantum.

Nam de gratia fidei Ephesiis scribens Apostolus, similiter fidem nõ ex homine, sed ex Deo tantum esse asserit, inquit, Gratia estis saluati per fidem, & hoc non ex vobis: Dei enim donum est. Quod à sanctis ita exponitur, Hęc scilicet fides, nõ est ex vi naturæ nostræ, quia donum Dei pure est. Ecce & hic aperte traditur, quod fides non est ex libertate arbitrii, siue ex arbitrio voluntatis: quod superioribus consonat, vbi dictum est, gratiã preuenientem vel operantem esse virtutem, quæ voluntatem hominis liberat & sanat. Vnde Aug. in li. de spiritu & litera ait, Iustificati sumus non per liberam voluntatem, sed per gratiam Christi: non quod sine voluntate nostra fiat, sed voluntas nostra ostenditur infirma per legem, vt sanet gratia voluntatem, & sana voluntas impleat legem.

De gratia quæ liberat voluntatem: quæ si virtus est, virtus non est ex libero arbitrio, & sic non est motus mentis.

Si igitur gratia, quæ sanat, & liberat voluntatẽ hominis, virtus est vel vna vel plures. cū ipsa gratia nõ sit ex arbitrio voluntatis, sed eam poti⁹ sanet ac præparet, vt bona sit: cõsequitur vt virt⁹ nõ sit ex libero arbitrio: & ita nõ sit motus vel affect⁹ mētis, cū omnis mot⁹ vel affect⁹ mētis sit ex li. ar-

Dd 4 bitrio:

*In 10. 8. con-
sione 26. in
princip. ad
veru hunc
foci iudiciu.*

B
Eph. 2. 6.

*Aug. 1. 9. in
fin. tom. 3.*